

En og tredivte Møde.

Tredagen den 19de Januar 1894, Kl. 1¹/₂.

Protokollen for forrige Møde blev oplæst og vedtagen.

Den eneste Sag paa Dagsordenen var:

Første Behandling af Forslag til Lov om Afgang til Højtidsofferets Afløsning paa Landet.

(Lovforslaget findes i Tillæg A. Sp. 3293 ff.)

Lovforslaget fattes under Forhandling.

Styr: For straks at angive den Stilling, jeg agter at indtage overfor dette Lovforslag, vil jeg sige, at jeg vil stemme for det, og anbefale det høje Ting's Medlemmer at gøre det samme, og jeg kan strække mig saa vidt, at jeg kan sige, at selv om der er et enkelt Punkt i Lovforslaget, hvor jeg kunde ønske en Forandring eller rettere en Tilføjelse, saa er det dog af den Bestaffenhed, at jeg, selv om dette ikke bliver opnaaet, vil kunne stemme for det, som det foreligger, for alle dets enkelte Bestemmelser.

Men efter saaledes at have angivet min Stilling til Lovforslaget, maa det være mig tilladt at udtale, at naar jeg indtager denne Stilling og som Følge deraf kan fatte den ærede Minister, fordi han har forelagt dette Lovforslag, saa er Sammenhængen dog ikke den, at jeg med Glæde vil se en saadan Forandring gennemført som den, der her tilfigtes. Jeg anerkender, at den er ønskelig, saaledes som Forholdene have udbillet sig, og jeg anerkender, at den maa ske endogsaa kan taldes nødvendig paa Grund af den Uvilje, der efterhaanden rundt om har rejst sig mod den nuværende Offerordelse, men jeg kan fra et kirkeligt Standpunkt dog ikke andet end udtale min Beklagelse over, at det er kommet saa vidt, at det skal være nødvendigt at afstafte en saadan gammel kirkelig Skik, hvis første Oprindelse vistnok kan føres tilbage til Kirkens aller ældste Tider. Jeg maa her bede ærede Medlemmer om at have den Taalmodighed at høre en lille Udvikling om

denne Sags Historie; jeg skal beslitte mig paa at gøre den saa kort som mulig. Men først maa det være mig tilladt at sige, at det er et vanskeligt Punkt, som ikke er fuldstændig opløst og klaret endnu. Det forholder sig nemlig saaledes, at medens man ellers kan sige, at vel omtrent alle Spørgsmaal i Teologien, som have nogen Betydning og Interesse, ere omhyggelig behandlede hvert for sig, har Gæstligheden aldrig næret en saadan Interesse for Spørgsmaalet om de forskellige Dele af Lønningen, om disses historiske Oprindelse, og man er derfor nødt til, naar man vil søge Oplysninger derom, at søge dem spredte paa mange forskellige Steder. Da jeg paa Grund af Sygdom først igaar er kommen til Byen, har jeg ikke haft Afgang til Bibliotekerne og har derfor kun været henvist til min egen Bogsamling. Derfor ere de Oplysninger, som jeg kan give, ikke saa fuldstændige, som de ellers vilde have været. Det, som jeg ved at undersøge Sagen har faaet ud, er, at Ofret paa de tre Højtidsstage har sin første Rod i det, som saandt Sted ved de kristnes Kærlighedsmaaltider i den ældste kristne Kirke. Det vil vistnok være de fleste af Tingets ærede Medlemmer bekendt, at efter det Forbillede, som Herren selv havde givet, da han indstiftede Nadveren, samledes de ældste kristne jævnlige til Kærlighedsmaaltider, og der gik det saaledes til, at hvert Medlem af Menigheden, enten han var rig eller fattig, medbragte sin Andel af det Fællesmaaltid, som skulde holdes. Det var for saa vidt ikke en Pligt, som der intet var foreskrevet, og naturligvis havde man intet Middel til at tvinge Folk til at gøre det. Der var heller intet foreskrevet om, hvor meget enhver skulde bringe, men det betragtedes som en given Sag, at enhver, der hørte med til den kristne Kirke og vilde tage Del i Fællesmaaltidet, ogsaa bragte sin Andel med dertil, og det betragtedes som en Uværsag, at man gav efter Gyne. Da nu disse Fællesmaaltider bleve forbudte af den romerske Øvrighed, vedblev Kirkens Medlemmer alligevel at sende deres Gaver til Præsten, idet Forholdet nemlig havde været det, at hvad der blev tilovers fra Maaltidet — det kan siges med temmelig afgjort Sikkerhed — tilfaldt Præsten, som igen deraf uddelte til de fattige. Efter at Fællesmaaltiderne holdt op, vedblev man altsaa at sende Gaver til Præsten, som igen deraf uddelte en Del til de fattige i Menigheden. Først sendte man Naturalier, men allerede i 2det Aarhundrede begyndte man at sende Penge, og efterhaanden gik det over til, at det mest var Penge, der blev sendt. Dette er ved-